

110625 Midsommardagen Evelina Johansson

Skapelsen – årgång 3

”Nu rör du ihop skapelse och frälsning!”

Så sade en god vän till mig för ett par år sedan. Det jag hade gjort var att ta något av evangeliet, om det nu var ur Skriften eller ur katekesen, och nyttjat det som argument i en diskussion av politisk natur. Det fungerade inte som avsett var, eftersom min samtalspartner ansåg att frågan låg på skapelseplanet – det rörde väl offentliga finanser av något slag – medan mitt argument hörde till frälsningsplanet.

Idag är evangeliebokens tema Skapelsen. I den förra evangelieboken hette det ”Skapelse och frälsning”. Kan denna förändring vara symtomatisk? Det finns i vår tid strömningar som tenderar att blanda samman skapelse och frälsning. Men då inte så att frälsningsargument får tjäna i skapelsefrågor, utan snarare så att skapelseargument letar sig in på frälsningens planhalva. Resultatet blir inte sällan att frälsningen kommer på undantag medan skapelsen skjuts fram, som i evangeliebokens rubrik.

Syftet med sådan så kallad skapelseteologi, kan vara en anpassning till vår globala tid och vårt mångkulturella samhälle. Det finns så många olika livsåskådningar runt omkring oss numera, och så oerhört få bekännande kristna. Då kan det förstås verka både rimligt och nödvändigt att man letar efter gemensamma beröringspunkter med varandra, efter någon minsta gemensamma nämnare, att man undviker att betona sådant som skiljer ut den kristna tron från andra trossystem. Att vi är skapade av Gud, allesammans, är naturligtvis en sådan sak, och den är ju biblisk dessutom och står först både i Bibeln och i trosbekännelsen: Gud är skapare av alla och allt, allt vad synligt och osynligt är. Dessutom såg han att det skapade var gott, vilket ju kan kännas uppmuntrande, och är lätt att instämma i när Sverige står sommargrönt omkring oss. Vad du än tror är du ändå skapad av Gud, och därför mycket god, och till på köpet är en skapare, eller ännu hellre en högre skapande makt, något som många, många trossystem har gemensamt.

Så resonerat har vi stärkt gemenskapen i samhället, kanske ökat chanserna för fred på jorden: Låt oss därför betona skapelsen, Gud som skapare och första artikeln i trosbekännelsen. Syftet må vara gott men man kan förstås invända att det ändå är en ganska liten del av trosbekännelsen som handlar om skapelsen, endast 10 % av den nicenska och 11 % av den apostoliska. Och berättelsen om hur Gud skapar allt det som han ser är gott upptar inte mer än två kapitel i Bibelns början. Redan i tredje kapitlet börjar det skeva när människan väljer att göra på ett annat sätt än Gud mycket bestämt har rekommenderat. Följderna kommer snabbt: rädsla och skam, och sedan, i kapitel fyra, avundsjuka och brodermord. Därför är skapelsen plats i trosbekännelsen, visserligen framskjuten i första position, men ändå liten, eftersom den så oerhört snabbt, upphörde att vara det allena avgörande. Världen upphörde att vara präglad enbart av det att den var skapad av Gud, den bar också prägel av att vara fallen, skadad av människans brytning med Gud. Och när vi tittar längre bort än gröna björkar och utslagna pioner, så ser vi utan svårighet att den prägel finns kvar. Om man tittar sig runt i världen blir inte bedömningen: Mycket gott. Punkt. Det slutar inte där. Tyvärr.

Att bita sig fast enbart i första trosartikeln kan därför aldrig vara en nutidsanpassad teologi. Det är istället den mest urmodiga formen av troslära, för den har inte hunnit längre än till Första Mosebok kapitel 2, inte längre än till världens och människans absoluta förhistoria och det kan man inte kalla "up to date".

Men är det inte så att Gud i dagens gammaltestamentliga text sluter ett förbund med allt skapat, det är ett universellt förbund, ett förbund som gäller alla, alla har fått det löfte som är knutet till regnbågen? Jo, men det förbundet rör inget annat än att Gud inte skall förstöra jorden för människans skull. Inte oviktigt, kanske kan vi hämta tröst därur när vi frågar oss om vi kommer att dränka jorden genom klimatförändringarna: förbundet svar blir då, nej, i varje fall inte fullständigt. Men det är ett jordiskt förbund. Gud lovar oss räddning från vissa globala, jordiska konsekvenser av vårt egensinne. Det kan jämföras med när Jesus i evangelietexten förser 5 000+ med jordisk näring - bröd och fisk. Hjälp på skapelseplanet, lindring för akuta behov, men inget som för skapelsen eller ens en liten del av den, tillbaka till "det var mycket gott"-stadiet. Det är snarare just för att vi inte tar oss dit, som Gud behöver garantera viss lättnad i konsekvenserna av det sönderbrutna tillståndet.

För att knäcka den nöten måste vi söka oss till ett annat förbund, det förbund som hela resten av trosbekännelsen och hela resten av Bibeln och hela resten av historien ända in i denna lördagsmorgon handlar om, det förbund som Jesus kallar "det nya förbundet genom mitt blod", ett evigt förbund som handlar om frälsning, inte om skapelse.

Det är det som aposteln Paulus skriver om i episteltexten: att vi som förut stod utanför (utanför det mycket goda) och "visade ert fientliga sinnelag genom era onda gärningar, också er har han nu försonat med sig genom att Kristus led döden med sin jordiska kropp."

Det gick för det skapade att falla och därför kan att vara skapad inte göra fallet om intet. Det kan bara frälsningen göra, genom Jesu Kristi kors, och om Gud är stor och god som skapat allt omkring oss, hur mycket större och godare och underbarare är han inte som har försonat oss genom att själv ta fallets börda på sig? Så att den dagen Gud låter oss träda fram inför sig, då skall han se på Kristus, som skall vara som bågen i skyn, ett tecken för att påminna Gud om hans löfte, löftet att den dagen se den helighet, fläckfrihet och oförvitlighet som finns hos Kristus, som vore den vår. Och då kan vår skapare återigen säga: Se, det var mycket gott.

Och det förbundet är inte universellt, inte kopplat till att vara skapad, utan till tron på Kristus, till att vi, som Paulus skriver, håller fast vid den tron, har en stadig grund och inte viker från det hopp vi fått höra om i evangeliet. Och som tur är stannar inte trosbekännelsen eller Skriften där heller, utan fortsätter med artikeln om den helige Ande, som ständigt stärker och förnyar det frälsande hoppet i oss genom ordet och sakramenten.

Trosbekännelsen kan inte styckas mer än Gud själv kan delas: Gud förblir den som skapat och skapar, den som mättar, läker och förser. Men han förblir också den som räddat och återlöst den skapelse som inte förblivit i sin skapade godhet. Han förblir den Hjälpare och tröstare som ständigt styrker oss i tron och hoppet på vår återlösning där vi annars så lätt skulle vackla. Vi förblir hans skapelser, hans friköpta folk och hans Andes verk.

Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande, såsom det var av begynnelsen nu är och skall vara från evighet till evighet. Amen.